

När havsbotten skimrade

BÖCKER

Pekka Barck: *Finlands segeljakter*. 294 s, illustrerad. Litorale.

Pekka Barcks bok *Finlands segeljakter* är en "smal" bok. Man älskar den om man är intresserad av ämnet, annars bläddrar man bara respektfullt igenom den.

Själv skulle jag inte orka plöja igenom en bok med namnet *Finlands hästar*. Men jag hade många trevliga och upplysande stunder i sällskap med *Finlands segeljakter*, och jag kommer att återvända till den ofta i framtiden.

Barck täcker tiden från 1800-talets mitt till 1920. Därmed är hans berättelse till största delen förlagd till Finlands ryska tid, då det var naturligare för oss att segla till S:t Petersburg än till Stockholm.

Boken är ett historiskt informationspaket, och avslutas t.o.m. med tabeller över varanda båt, med mått och namn på ägare, någonting för den handfull läsare som är detaljmaniker och äger ett förstoringsglas.

Själv tog jag boken som rena underhållningen, för det är den också.

Barck har gjort sitt verk till

en idealisk blädderbok. På varje sida är den rikligt illustrerad med båtbilder (både ritningar och gamla fotografier) och båtannonser ur den tidens

Hufvudstadsbladet, Frisk Bris och andra tidningar.

Och så återger han hundratal citat och anekdoter ur gamla källor. Det är hjärtskä-

rande att läsa Axel Söderlunds beskrivning av Algo i Ekenäs skärgård från år 1909:

I trakten finnes en liten hafsvik med 5 å 6 fot djupt vatten,

klart som kristall och med den hårda hvita botten af finaste skriftsand skimrande i somrardagen ...

Klart som kristall? Botten som skimrar i solen på två meters djup? I Ekenäs skärgård?

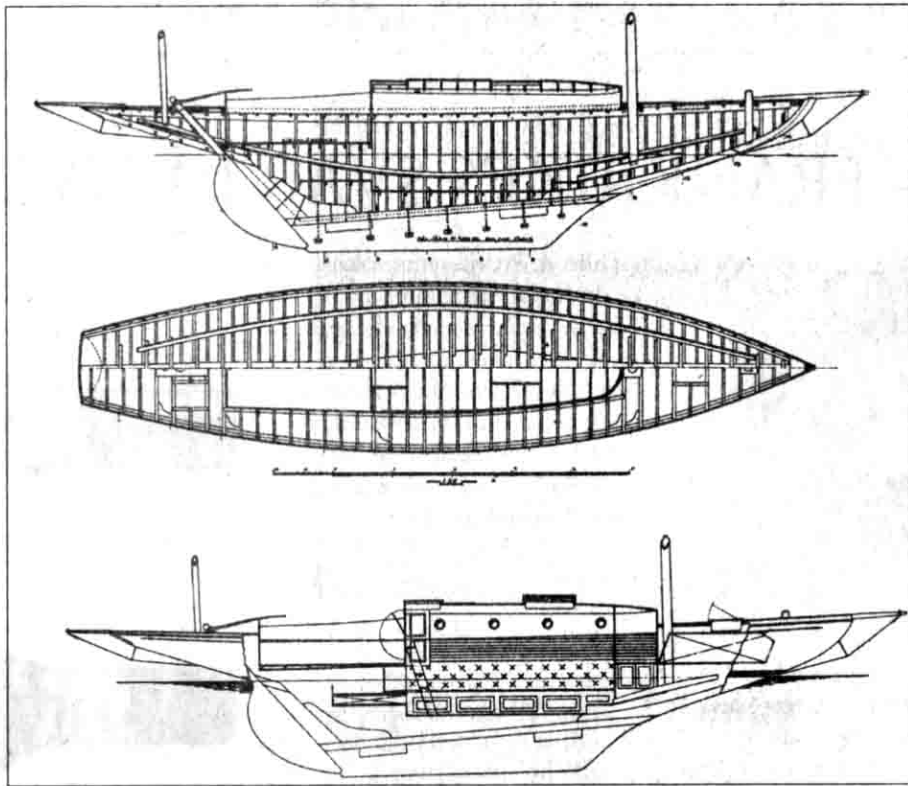
Vid den biologiska forskningsstationen i Tvärminne bara ett par sjömil från Algo har man under flera decenniers tid mätt siktdjupet genom att sänka en vit skiva i vattnet, alltid på samma sätt och på samma ställe. Därför vet vi att siktdjupet är två och en halv till tre meter mindre nu än det var när Söderlund skrev i Frisk Bris.

Mitt eget ovetenskapliga intryck av vattnet där, åtminstone under seglingssäsongen, är att om man ser botten över huvudtaget så kommer det snart att säga "pang" i kölen.

Finlands segeljakter handlar om en förgången tid, en idyll för den handfull män som var förmögna nog att segla för sitt nöje, ett helvete för de många fler män som var tvungna att segla för att leva.

Högtidsdagar av typen Fars dag och julen närmar sig. Den här boken är en fin present åt den rätta mottagaren. Men man ska vara säker på att han inte hellre skulle läsa *Finlands hästar*.

ERIK WAHLSTRÖM

Just för dig. Om din blick genast fastnar vid den här bilden, är Pekka Barcks bok något för dig.